

ЩЕ ОДИН АСПЕКТ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ПОВІДОМЛЯТИ ГРАНТОДАВЦІВ ПРО ВІДКЛИКАННЯ СТАТЕЙ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джека Гроува «Науковців можуть зобов'язати повідомляти про відкликання своїх публікацій при поданні заявок на грантове фінансування».

У ній пропонується поговорити про ідею запровадження обов'язкової вимоги інформувати майбутніх грантодавців про факти відкликання наукових публікацій за останні 5 років та пояснення причин такого відкликання учасниками конкурсів на отримання дослідницьких грантів. Питання ретракцій дедалі активніше обговорюється у контексті наукової доброчесності та процедур оцінювання дослідників. Частина експертів вважає доцільним включення інформації про відкликані статті до грантових заявок, оскільки це може підвищити прозорість і відповідальність у науковому середовищі. Прихильники такої ідеї пропонують розглядати ретракції не лише як ознаку порушень, а і як елемент відкритого наукового процесу. У публікації зазначається, що причини відкликання статей можуть суттєво відрізнятися — від навмисних маніпуляцій до чесного виявлення помилок авторами. Саме тому, як наголошують окремі співрозмовники

автора, механічне трактування ретракцій як доказу недоброчесності може бути проблематичним. У матеріалі також звертається увага на зростання кількості ретракцій у наукових журналах. Це частково пов'язано з більшою відкритістю у науковому середовищі, активнішим виявленням порушень і розвитком інструментів перевірки даних та публікацій. Разом із тим, нинішня академічна культура часто сприймає відкликання статті як серйозний репутаційний удар незалежно від обставин. Запровадження «карального» підходу може створити небажані наслідки для наукової спільноти, внаслідок чого науковці будуть уникати добровільного виправлення помилок або відкликання проблемних робіт через страх втратити можливості для подальшого фінансування або кар'єрного просування. Отже, система має відрізняти випадки свідомого шахрайства від ситуацій, коли автори самостійно визнають помилки. У статті також порушується питання, як саме грантодавці мають оцінювати інформацію про ретракції, адже універсальних критеріїв наразі немає, а запровадження механізму декларування вимагає ретельного аналізу академічної репутації та напрацювання відповідної практики. Дискусія навколо декларування ретракцій відображає поточні зміни у розумінні наукової доброчесності та академічної відповідальності. Автор говорить про те, як поєднати вимоги прозорості з підтримкою культури відкритого визнання помилок у дослідженнях.

Детальніше:

<https://www.timeshighereducation.com/news/scientists-made-declare-retractions-when-seeking-grant-funding>

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ВідкритаНаука #НРАТ_ВідкритіДані
#НРАТ_Рецензування #НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини
#НРАТ_АкадемДоброчесність #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-05-13

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів